

Ромските жени (майките, бабите, сестрите, лелите) поемат главната част от грижите за децата във всички изследвани страни. Данните за майките като основни обгрижващи лица на практика са идентични за всички наблюдавани държави. В Португалия и Испания по-големите момичета в домакинството поемат огромна част от грижите за малките. Наблюдения показват, че това е така и в България, но данните от изследването не дават основание за категорично твърдение в тази насока. Бабата е основен помощник в отглеждането на децата най-вече в бившите социалистически страни – семеен модел, съвпадащ с този на макрообществото, където бабите масово са поставени в ролята на неплатени „гувернантки“ на своите внуци.

Съществени разлики по страни наблюдаваме при включването на мъжете в грижите по отглеждане на децата. Средиземноморските страни – Португалия, Гърция и Испания – в по-голяма степен съхраняват традиционното патриархално разпределение на ролите и бащите, дядовците и по-големите братя по принцип рядко или по изключение са ангажирани с всекидневните грижи за малките. Патриархалните отношения започват да се преосмислят и да се разколебават най-силно в двете централноевропейски държави – Чехия и Словакия, а България и Румъния заемат междинно място – мъжете по-често се включват в приятните моменти на игри и разходки с децата, а жените поемат всички „досадни“ задължения по обгрижването на най-малките и болните, при храненето, обличането, приспиването и поддържането на хигиената на децата.

В България грижата за децата при ромите, както и при останалите етнически общности остава в много голяма степен „поле за изява“ на жените, в което е много неравностойно разпределението между представителите на двата пола на домакинските задължения и труда по отглеждането и образованието на децата.

Дезагрегацията на данните по тип населено място и големина на селището представлява интерес, въпреки че не сме в състояние да формулираме смислени хипотези за обяснението на някои от различията. Не можем да обясним защо бащите роми в селата много по-често са посочвани като хора, които обикновено се грижат за малките, отколкото например тези в столицата или другите големи об-